

Z histórie pošty v Uhrovci a Uhroveckej doline

Jozef Korený – Trenčín

Potreba dopravy správ sa prelína neoddeliteľne s kultúrnymi dejinami ľudstva. Príležitostný spôsob dopravovania správ pomocou peších a jazdných poslov slúžil od začiatku Veľkej Moravy a od začiatku formovania Uhorského kráľovstva predstaviteľmi svetskej a cirkevnej moci. Veľkú úlohu v prenose správ mali cechy a cirkev, lebo vzdelanosť kléru zaručovala dobrú úroveň posolských správ. Prvým historickým administratívno správny, trhový, obchodným a cirkevným centrom Bánovskej kotliny bola Hradná. Obec Uhrovec (1285) a hrad Uhrovec (1295) boli miesta odkiaľ odchádzali správy najmä na Trenčiansky hrad, vtedajšie správne sídlo, kde od 11. stor. bolo sídlo župy. Na tvorbe informácií a správ z Uhroveckej doliny sa podieľali vlastníci hradu Uhrovec a Uhrovského panstva, ako aj farnosti. Tieto subjekty udržiavali kontakty s vlastníkmi hradov Topoľčany, Oponice, Beckov, Hrušov, Trenčín, Bojnický zámok, kaštiele v Dubnici nad Váhom, Hajnej Novej Vsi, Brodzanoch, Šimonovanoch, Veľkých Uherciach a Továrnikoch. Obsahom správ boli informácie o epidemických onemocneniach moru a cholery, vojenskom nebezpečenstve, vyčíňaní lúpežných bánd, príchod významných osobností svetskej a cirkevnej moci, dovoz tovaru, trhové dni a výber daní. Tiež vzťahy medzi významnými rodmi k vlastníctvu pôdy, lesov a ďalšieho nehnuteľného majetku, ako aj výber nevesty a ženícha pre posilnenie ekonomického a spoločenského postavenia v regióne. V neposlednom rade spory pri dedení majetku. Základy pravidelnej poštovej služby boli položené po roku 1527, keď sa českým a uhorským kráľom stal Ferdinand I. Habsburský (1526 – 1564). Na jeho príkaz jeho dvorný poštmajster Anton Taxis zriadil pravidelné poštové linky, medzi nimi aj z Viedne do Bratislavy r. 1530. Dňa 26.8.1535 bol vydaný prvý poštový poriadok (Postverordnung). V tom čase boli rozšírení jazdní poslovia. Doprava súkromných osôb prípadne

zásielok nebola dovolená. Poštmajstri to však za úplatu porušovali. V Uhorsku prevzala 1.8.1555 poštové linky Kráľovská uhorská komora v Bratislave a od 1.10.1558 vzala do vlastnej réžie aj linky poštmajstrovské. Medzi ne patrila aj linka z Bratislavy cez Hlohovec, Topoľčany, Bojnice, Levoču do Prešova a Košíc. Maximilián III. (1564-1576) povolil dopravu súkromných zásielok. Cisár Ferdinand II. (1578-1637) vymenoval za najvyššieho dvorného poštmajstra Jána Krištofa Paara. Doprava pošty z Uhrovca a do Uhrovca v tomto období závisela od poštových liniek, ktoré obchádzali Uhrovec. Doručenie alebo odoslanie pošty z Uhrovca a do Uhrovca bolo možné len cez poštové stanice Trenčín (1558), prípadne Topoľčany, Žabokreky nad Nitrou, prípadne Horné Vestenice, Chynorany, Prievidza, Oslany, Ripňany, Hlohovec a Nitra. Do činnosti pošty v Uhorsku v nadväznosti na Uhrovec zasiahlo aj Rákociho povstanie v roku 1703. František II. Rákoci vydal nariadenie o zriadení poštovej služby. V tom období bol hlavným poštmajstrom Ján Szepesi. Pre Uhrovec bola v tom čase dôležitá stredná hlavná linka vychádzajúca z Trnavy a končiaca v Szatmáre s 3. vedľajšou vetvou vychádzajúcou z Levíc (Léva) ktorá prechádzala cez Topoľčianky (Kistapolcsány), Topoľčany (Nagytopolcsány), Žabokreky nad Nitrou (Nyitrazsámbokrét), Bojnice (Bajmóc), Slovenské Pravno (Tótpróna), Žabokreky (Túróczsámbokrét), Nolčovo (Nolcsó), Ružomberok (Rózsahegy). Pre Uhrovec bolo dôležité zriadenie pošty v Trenčíne 8.2.1793 a poštovej stanice v Bánovciach nad Bebravou roku 1836. Rakúska poštová správa zaviedla do platnosti poštový zákon roku 1837 aj pre Uhorsko. Historický význam pre Uhrovec a dediny v Uhroveckej doline bolo zriadenie pošty v Bánovciach nad Bebravou 16.4.1851. Rakúska poštová správa zaviedla od 1.6.1850 do poštovej činnosti poštové známky, ktoré platili aj na území dnešného Slovenska. Vydanie známok nebolo v Uhorsku populárne pre ich výtvarnú podobu a preto boli v čase rakúsko-uhorského vyrovnania k 15.7.1867 stiahnuté z používania. Od 1.6.1867 začali na území uhorskej poštovej správy platiť nové poštové známky s portrétom Františka Jozefa (1848-1916),

vyhotovené v štátnej tlačiarni vo Viedni. Známký boli používané aj v Rakúsku i keď nešlo o spoločné vydanie. Prvé uhorské známky s obrazom uhorského kráľa a rakúskeho cisára Františka Jozefa I. boli vyhotovené kameňotlačou v Budapešti 1.5.1871 a meďotlačou v rokoch 1871-72 ako aj následne známky s obrazom Svätošufanskkej koruny a štylizovanej poštovej obálky a vtáka Turula letiaceho nad Svätošufanskou korunou. Ten pravý poštovohistorický deň pre Uhrovec bol 23. január 1873 keď bola v Uhrovci zriadené pošta. Prvým poštmajstrom bol Ernő Schmidt /1/. Pošta z Uhrovca do Bánoviec nad Bebravou bola prepravovaná vozovou poštou s poslom (Kocsi posta küldöncz). Jedinečným dokladom nutnej potreby pošty v Uhrovci je balíková sprievodka (Szállítólevél – Frachtbrief) odoslaná Lesným úradom grófa Alberta Zaya s dátumom 2.12.1872, teda mesiac pred oficiálnym otvorením pošty /obr./. Rozširujúca sa železničná sieť umožnila aj Uhrovci ďalšie rýchlejšie spojenie so svetom, lebo železnica prevzala prepravu listových a balíkových zásielok ako aj osôb. To sa realizovalo od roku 1881 do Topoľčian a od roku 1884 do Veľkých Bielic. Od roku 1884 sa pošta dovážala aj do najbližšej železničnej stanice Žabokreky nad Nitrou. Trať Topoľčany-Prievidza bola dokončená 18.4.1896. V histórii Uhrovca je i ďalší významný dátum súvisiaci s poštovou prepravou a to 18. august 1901, keď prišiel do Bánoviec nad Bebravou prvý vlak po dokončení trate Trenčín Topoľčany. Uvedením tejto trate do prevádzky začala svoju činnosť aj vlaková pošta č. 306. Súčasťou pošty Uhrovec bolo aj zavedenie telegrafu čo umožňovalo rýchlejšie spojenie so svetom. V rokoch 1910-1914 patrili do doručovacieho obvodu pošty Uhrovec (Zayugrócz), Dubnička (Bántölgyes), Závada Bánovská (Bánzabos), Žitná (Buzás), Omastiná (Csermely), Horné Naštice (Felsőneszte), Kšinná (Kesnő), Látkovce (Latkócz), Radiša (Radoša), Uhorské Podhradie (Zayváralja). Doručovací obvod pošty v Uhrovci mohol v roku 1914 poskytovať služby pre 5734 obyvateľov. Po skončení prvej svetovej vojny (1914-1918) a po rozpade Rakúsko-uhorskej monarchie vznikla 28.10.1918 Česko-

Slovenská republika. Známký Maďarskej kráľovskej pošty sa na Slovensku používali do 28.2.1919 a platnosť celín skončila 14.10.1919. Poštové pečiatky Maďarskej kráľovskej pošty boli na území Slovenska a teda aj poštou Uhrovec používané do roku 1920. Prvé česko-slovenské poštové známky tzv. Hradčany boli vyhotovené podľa návrhu Alfonza Muchu (1860-1939) a do používania boli dané 18.12.1918. Po vzniku ČSR odišiel maďarský personál z pošty. Na túto situáciu pošty neboli pripravené. Uvoľnené miesta boli vo väčšine prípadov obsadené úradníkmi z Čiech. Prednostom poštového úradu v Uhrovci v rokoch 1921-1923 bol Stanislav Kříž, nar. 6.5.1897 ktorý bol v poštových službách od 17.7.1915 /2-3/. V rokoch 1923-1933 bol poštmajstrom v Uhrovci Ján Nižnánský /4/. V roku 1926 pôsobili na pošte ako účtovní asistenti Mária Burgerová, František Szantó. Poštovým doručovateľom bol v rokoch 1927 - 19 František Souček (1894-1976) /Obr./. Medzi jeho služobné úkony patrilo miestne doručovanie pošty, telegramov, telefónnych výziev, náhlych zásielok, miesta služba, vyberanie poštovej schránky, cezpoľné doručovanie a doručovanie balíkov. V rokoch 1942 -19 vykonával František Souček funkciu poštového pomocného zriadenca. V období rokov 1933 - 1942 bol poštmajstrom Václav Vaško /5-6/. V roku 1940 je v Uhrovci uvádzaná Jozefína Neuschlová ako manželka vedúceho poštového úradu. Manželia odišli 1.9.1940 do Lednických Rovní /7/. V roku 1942 bola prednostkou poštového úradu Mária Lukáčová /8/. Vo funkcii ju vystriedal r. 1943 Ignác Tuchscher (Tušer), nar. 24.7.1906 v Sološnici /9-10/. Po roku 1945 sa na pošte Uhrovec vystriedali Mário Mikulášik, a v Uhrovci uvádzaná pani Nováková ako opatrovatel'ka v Materskej škole ktorá bola manželkou vedúceho poštového úradu v roku 1946 /11/. Ďalej Ján Melas (1905-1974) /12/, ktorý bol vedúcim pošty do roku 1965. V júli roku 1965 nastúpila na funkciu vedúcej pošty Vlasta Mitalová rod. Hajšová. Pošta sídlila v starej budove na ulici SNP č. 68 /25/Obr/, v jednej miestnosti kde pracovali: vedúca pošty, dvaja doručovatelia a spojovateľka. Funkciu spojovateľky vykonávala Augusta Stanová. Prepojovač

(ústredňa) bol pre 50 účastníkov. Dve telefónne linky boli do Bánoviec nad Bebravou a jedna do Trenčína. Do doručovacieho obvodu pošty patrili okrem obce Uhrovec aj Horné Naštice a Látkovce. Do 1. doručovacieho okrsku patrila dolná časť obce Uhrovec a Horné Naštice kde doručoval poštu Pavol Adame. Zvyšok obce Uhrovec, Jankov Vfšok a Látkovce patrili do 2. doručovacieho okrsku kde doručoval poštu Ján Hrčka ktorý pracoval v rokoch 1958-1973. Do susedných obcí chodili doručovatelia na bicykloch, neskôr na 2. rajón pošta mala trojkolesový mopéd. K povinnostiam doručovateľa v tomto období bolo aj kúrenie v peci, upratovanie, zastrúhanie atramentových ceruziek, ktorých používanie bolo predpísané, namazanie podušiek čiernou pečiatkovacou farbou, pretláčanie dátumu na pečiatkach ako aj pomoc pri výprave poštových zásielok. Pracovná doba bola od 8-12 a od 14-18. V sobotu a v nedeľu dopoludnia. Práca vedúcej pošty bola veľmi náročná. Od práce prihradkovej pracovníčky, spojovateľky, pokladníčky, účtovníčky, ako aj riešenie personálnych, bezpečnostných a iných činnosti tak ako ich denná služba prinášala. Dňa 28.10.1965 bola slávnostne otvorená nová pošta na ulici M.R.Štefánika č. 154/7. V novej budove bola zriadená aj nová automatická telefónna ústredňa pre 200 účastníkov, postupne rozšírená na 600 účastníkov, ktorá je dnes digitálna. Prihradková pracovníčka Augusta Stanová pracovala na pošte do roku 1973. Po nej nastúpila Emília Tomášková. V rokoch 1976-1995 pracovala ako doručovateľka na 2. doručovacom rajóne. Ako prihradková pracovníčka nastúpila v roku 1976 Mária Zajacová. Na tomto poste pracovala do roku 1983. Po nej nastúpila Lýdia Sečanská. Pracovala ako prihradková pracovníčka do roku 2002. Na 1. doručovacom rajóne sa vystriedali Pavol Adame do roku 1966, Ján Hrčka prešiel z 2. rajónu ktorý pracoval od roku 1958. Po ňom nastúpila v roku 1987 Janka Čaplová, rod. Patrová, ktorá pracuje dodnes. Na 2. rajóne pracoval Ján Hrčka v rokoch 1958-1966. Ďalší doručovateľ Ondrej Kusý prišiel z pošty Horné Ozorovce a na pošte v Uhrovci pracoval do roku 1976. Rajón v roku 1976 prevzala Emília Tomášková,

dovtedy priehradková pracovníčka. Na pošte pracovala do roku 1995. V tomto roku nastúpila na rajón Mária Dusková rod. Pilchová, ktorá je doručovateľkou dodnes. Vlasta Mitalová pracovala ako vedúca pošty v Uhrovci od roku 1965 do roku 2001 kedy odišla na dôchodok. Počas jej neprítomnosti ju zastupovali administrátori Ján Poštrk a niektorí ďalší. Doručovateľov v čase dovoleník zastupovali študenti. Pošta sa nedoručovala do osady Marušina a do rekreačnej oblasti Striebornica. Rekreačné stredisko a občania osady Marušina mali bezplatne pridelené poštové priečinky a sami si poštové zásielky odnášali. V roku 2001 nastúpila na funkciu vedúcej pošty Dagmar Nezníková, rod. Bezdeková. Funkciu vykonávala do 22.8.2005. V tomto čase bola priehradkovou pracovníčkou Ľubica Kušnierová, rod. Škultetyová, ktorá na pošte pracuje dodnes. Dňa 23.8.2005 nastúpila ako vedúca pošty Andrea Adameková, ktorá je vedúcou pošty doposiaľ.

K histórii pošty v Uhrovci patrí aj vydanie a používanie poštových známok a príležitostných poštových pečiatok slávnych rodákov Ľudovíta Štúra a Alexandra Dubčeka. V rokoch 1943-1944 vydala Slovenská pošta známku s portrétom Ľudovíta Štúra podľa návrhu L. Majerského v grafickej úprave J. Vlčka. Pri príležitosti 100. výročia Slovenského národného povstania v roku 1848 vydala čs. pošta v roku 1948 trojznámkovú sériu s osobnosťami Ľudovít Štúr, J. M. Hurban a M. M. Hodža podľa návrhu K. Svolinského rytiny vyhotovili L. Jirka, J. Mraček a J. Švengsbír. Aj v roku 1956 vydala čs. pošta poštovú známku s portrétom Ľ. Štúra podľa návrhu M. Švabinského rytinu vyhotovil J. Schmidt. V roku 1965 opäť čs. pošta vydala poštovú známku „Pamätné miesta a kultúrne pamiatky“ v ktorej je známka s hradom Devín a s portrétom Ľ. Štúra podľa návrhu V. Hložníka rytinu vyhotovil J. Goldschmied. Rok 1966 bol rokom kedy čs. pošta vydala emisiu poštových známok s portrétom Ľudovíta Štúra podľa návrhu E. Zmetáka, rytinu vyhotovil J. Mráček. Po vzniku Slovenskej republiky vydala Slovenská pošta roku 1995 príležitostnú známku v háččkovej úprave podľa návrhu J. Baláža rytinu vyhotovil M. Činovský. V roku 1995

v ankete o najkrajšiu poštovú známku získala známka Ľ. Štúr prvé miesto. Pri tejto príležitosti bol vydaný príležitostný poštový lístok s prítlačou víťaznej známky. Osobnosť Ľ. Štúra si pri rôznych výročiach pripomenuli niektoré miesta príležitostnou pečiatkou. V roku 1935 Bánovce nad Bebravou a Uhrovec. V roku 1936 Modra, Trenčín, Bánovce nad Bebravou, v roku 1945 Modra, v roku 1949 Levoča a v roku 1956 opäť Modra. V roku 1964-1965 Uhrovec. V roku 2005 to boli Uhrovec, Myjava, Bánovce nad Bebravou, Zemianské Podhradie a Trenčín. V roku 2006 Nitra. Osobnosť Ľ. Štúra sa prezentuje aj na privátnych materiáloch vydaných pri rôznych príležitostiach. V roku 1990 prítlač strednej časti pamätnej tabule Ľ. Štúra na obálke ku KfV miest Trenčín-Brno-Halle-Győr-Z.Góra v Trenčíne. Kašet k odhaleniu pamätníka štúrovcov v Trenčíne v roku 1991. Prítlač na poštovom lístku Ľ. Štúr 1815-1856 s textom „Znej reč moja rodná naveky“ pri príležitosti Štúrovského dňa v Trenčíne v roku 2001 a prítlač na poštovom lístku Ľ. Štúr s textom „Naspäť cesta nemožná – napred ísť sa musí!“. Druhá najvýznamnejšia osobnosť Slovenska, rodák z Uhrovca Alexander Dubček je na poštovej známke vydanéj Slovenskou poštou š.p. v roku 1993 podľa návrhu J. Baláža rytinu vyhotovil M. Činovský. V roku 2001 vydala SP š.p. poštovú známku v hárčekovej úprave podľa návrhu J. Baláža rytinu vyhotovil M. Činovský. V roku 1996 vydala SP š.p. príležitostnú celinovú obálku s prítlačou portrétu Alexandra Dubčeka. Príležitostná pečiatka s menom A. Dubčeka sa používala v roku 1968 pri príležitosti „Pražskej jari“ s textom „Svoboda, Dubček, Černík, Smrkovský – Jsme s Vámi“. Pečiatka sa používala na poštách Praha, Č. Budejovice, Plzeň, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Brno, Ostrava, Košice, Bratislava, B.Bystrica a Kladno.

Ľudovít Štúr a Alexander Dubček v zrkadle notafílie a numizmatiky

V roku 1943 vydala Národná banka Slovenskej republiky štátovku s portrétom Ľudovíta Štúra v nominálnej hodnote 10 Ks. Tlač vyhotovila

Neografia Martin. Autori návrhu boli Jozef Vlček a Martin Benka. Štátovka mala platnosť od 20.7.1943 do 31.10.1945 (Obr.).

Federálne ministerstvo financií a Štátna banka Českoslovenka vydala v roku 1987 bankovku s portrétom Ľudovíta Štúra v nominálnej hodnote 50 Kčs podľa návrhu Albína Brunovského. Tlač realizovala Tiskárna státnich cenin Praha. Bankovka platila od 1.10.1987 do 31.7.1993. Národná banka Slovenska vydala 1.10.1993 bankovku s portrétom Ľudovíta Štúra v nominálnej hodnote 500 Sk podľa návrhu Jozefa Bubáka. V roku 1981 vydalo Federálne ministerstvo financií a Štátna banka Československá pamätnú striebornú mincu k 125. výročiu úmrtia Ľ. Štúra (1856-1981) v nominálnej hodnote 500 Kčs podľa návrhu J. Kulicha. V roku 1993 vydala Národná banka Slovenska pamätnú striebornú mincu k 150. výročiu spisovnej slovenčiny (1843-1993) v nominálnej hodnote 200 Sk s portrétmi Ľ. Štúra, J. M. Hurbana a M. M. Hodžu podľa návrhu Miroslava Ronaia. Národná banka Slovenska vydala v roku 2000 zlatú pamätnú mincu v hodnote 10000 Sk vydanú pri príležitosti jubilejného roka 2000 – Bimilenum. Na lícnej strane sú vedúce osobnosti národného hnutia Ľ. Štúr, J. M. Hurban a M. M. Hodža. Autor návrhu je Štefan Novotný. Postava Ľudovíta Štúra je na medailóne reťaze primátora hlavného mesta SR Bratislavy. Autor návrhu Ladislav Snopek. Pri príležitosti Národnej filatelickej výstavy Nitrafila 2006 bola vydaná medaila s portrétom Ľ. Štúra na averze s textom Rok Ľudovíta Štúra Nitra 2006. Na reverze sú dominanty mesta Nitra a znak Matice slovenskej. Autor návrhu Rudolf Cigánik.

Národná banka Slovenska vydala v roku 2001 striebornú pamätnú mincu v nominálnej hodnote 200 Sk vydanú k 80. výročiu narodenia Alexandra Dubčeka (1921-2001). Autori návrhu averzu Anton Gábrik, reverzu Ladislav Kozák. Rytec Jozef Brtko. Mincu vyhotovila mincovňa v Kremnici. V tomto roku vydala Národná Banka Slovenska pamätné dukáty k 80. výročiu narodenia Alexandra Dubčeka v hodnotách 1, 2, 5, 10 dukát podľa návrhu M. Tomášika vyrazila Mincovňa v Kremnici š.p. V roku 2006 boli vydané zlaté a strieborné medaile A. Dubček pri

príležitosti jeho nedožitých 85. narodenín. Averz medaile portrét Alexandra Dubčeka a dáta 27.11.1921 – 7.11.1992. Reverz: Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka Universitas Trenchiniensis v strede logo univerzity a rok 1997. Autor návrhu akad. Sochár Miroslav Tomaška. Ďalšiu medailu udeľuje univerzita s textom v kruhopise averz Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka a logo univerzity. Reverz Coctor Honoris Causa a lipová ratolesť. Autor návrhu doc. Alexander Vika, akad. sochár. Vyhotovila firma Trigold, s.r.o. Bratislava. Národná rada Slovenskej republiky schválila zriadenie Trenčianskej univerzity v Trenčíne so štyrmi fakultami zákonom č. 155 z 15.5.1997 s účinnosťou od 1.7.1997. Dňa 22.2.1998 prezident SR M. Kováč vymenoval za prvého rektora Trenčianskej univerzity akademika prof. Ing. Ivana Plandera, DrSc. Dňa 16.2.2001 prezident R. Šuster vymenoval za druhého rektora Trenčianskej univerzity doc. Ing. Juraja Wagnera, PhD. Zákom č. 209 z 5.4.2002 o zmene názvu Trenčianskej univerzity v Trenčíne a doplnení niektorých zákonov čl. 1: Názov Trenčianska univerzita v Trenčíne sa mení na názov Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne. Zákon nadobudol účinnosť 15.5.2002. V júni 2002 došlo k slávnostnému odhaleniu pamätnej dosky pri príležitosti premenovania na Trenčiansku univerzitu Alexandra Dubčeka v Trenčíne. Autorom busty A. Dubčeka i architektonického stvárnenia priečelia vstupnej časti rektorskej budovy je akad. sochár Igor Mosný. V roku 2007 univerzita udelila medaile Maximiliána Hella ako najvyššie vyznamenanie Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka pri 10. výročí univerzity. Averz medaile Maximilian Hell 1720-1792. Reverz medaile je silueta Trenčianskeho hradu a logo Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka. Autor návrhu doc. Alexander Vika, akad. sochár. Medaile boli vyhotovené v troch variantoch, zlatá, strieborná a bronzová. V roku 1996 bola na priečelí vstupnej brány do trenčianskej nemocnice na Legionárskej ulici č. 28 odhalená pamätná tabuľa s reliéfom A. Dubčeka, s citátom: „Mám rád ľudí, lebo verím v dobro človeka.“ Alexander Dubček. Autor tabule akad. sochár Teodor Baník.

História pošty Kšinná

Pošta v obci Kšinná bola otvorená 10.4.1886 pod domicilom Ksinna. Otvorenie nového poštového úradu bolo oznámené v Postai rendeletek tára č. 18 z 30. marca 1886. Prvým vedúcim pošty bola Hrechor-Halmay Etelka (Hrechor Halmayová Etela). Menovanie vedúcej pošty bolo uverejnené v Postai rendeletek tára č. 21 16. apríla 1886. Činnosť pošty bola len do roku 1888 kedy bola zrušená. Potreba poštového spojenia tejto obce sa prejavila zradením poštovne (Kesnyöpostai ügyn./Zayugrócz) 22.7.1908. Oznámenie o otvorení poštovne Kesnyö bolo uverejnené v Pastai rendeletek tára č. 34 2. júla 1908. Od roku 1920 do 25.1.1954 kedy bola zrušená pod názvom Kšinná (Uhrovec). Opätovné zriadenie pošty v Kšinnej sa stalo 26.1.1954. Prvá pošta v Kšinnej bola umiestnená v bývalom kantorskom byte v jeho prednej izbe. Keď sa postavil dom kultúry, pošta sa presťahovala do jednej miestnosti kde je dodnes. Činnosť pošty bola spojená aj s telefónnou ústredňou a telerafom, až do doby kedy došlo k oddeleniu činnosti pošty a telekomunikácií. Na poste vedúcej pošty sa vystriedali od 26.1.1954 do roku 1977 Michal Neština, Slávia Šebeňová rod. Neštinová v rokoch 1977-1997, Emília Drábiková v rokoch 1997-2003 a opäť Slávia Šebeňová od roku 2003 podnes. Na doručovaní pošty sa vystriedali v 1. doručovacom rajóne Emil Adamík do roku 1976, Mária Hadvigová v rokoch 1976-1988 a Katarína Hadvigová od roku 1988 dodnes. V druhom doručovacom obvode to boli doručovateľky Stanislava Hrubá do roku 1988, Janka Škultetyová v rokoch 1988-2006 a Viera Švelková od roku 2006 dodnes. Administrátorkou pošty Kšinná je v súčasnosti Janka Mujgošová. Dňa 1.1.1973 bolo pošte Kšinná pridelené PSČ 956 43 /13/.

História pošty Žitná – Radiša

Rozvoj obchodu a služieb v Uhroveckej doline viedlo k tomu, že dňa 16.12.1958 bola zriadená pošta v obci Radiša. Pod poštu patrili obce Žitná, Omastina a Uhrovské Podhradie. Sídlo pošty bolo v budove Miestneho národného výboru. Na pošte bola aj manuálna telefónna ústredňa s kolíkovým prepájaním účastníkov. Účastníci mohli telefonovať len počas pracovnej doby. Mimo pracovnej doby boli 2-3 účastníci pripojení trvalým spojením na ústredňu v Bánovciach nad Bebravou. Po rokoch bola na pošte zriadená skriňová ústredňa cez ktorú mohol každý účastník volať nepretržite na ústredňu v Bánovciach nad Bebravou. Prvou vedúcou na pošte Radiša bola Ľudmila Zajacová ktorá bola vo funkcii od 1.1.1959 do 31.1.1997. Prvým doručovateľom pošty bol od 1.1.1959 do 31.12.1979 Ján Kusý a od 1.1.1980 do 8.9.2003 doručovateľka Oľga Škorcová. Od 1.4.1961 došlo k zlúčeniu obce Radiša a Žitná. Po zlúčení obcí došlo aj k zmene názvu pošty na poštu Žitná-Radiša. V rokoch 1997-2003 bola vedúcou pošty Slávia Šebeňová. Od roku 2003 po odchode doručovateľky Oľgy Škorcovej do dôchodku bolo doručovanie pošty prerozdelené na doručovanie pošty vedúcou pošty na dobu dvoch hodín a zostatok bol pridelený druhému doručovateľovi. V tejto funkcii sa vystriedali Mária Horníková v rokoch 1966-1982, Anna Dúbravková v rokoch 1982-1986, Zdenka Adameková v rokoch 1986-2006. V súčasnosti je doručovateľkou Jana Škultétyová. Po zlúčení obcí sa pošta Žitná-Radiša presťahovala do budovy školy, kde je dodnes. Od 1.1.1973 začala pošta Žitná-Radiša používať poštové smerové číslo 956 42. V rokoch 2003-2005 bola vedúcou pošty Jana Ondrková. Od roku 2005 po súčasnosť je vedúcou pošty Emília Drábiková /14/.

Poznámky:

1. Postai rendeleték tára č. 4 23.4.1873, oznam o otvorení nového poštového úradu ZAY-Ugrócz ktorý zabezpečuje spojenie poslom s vozovou poštou (Kocsi posta küldöncz) do Bánoviec (Banócz)

Tamtiež: č. 9 29.2.1873 je menovanie vedúceho poštového úradu (poštmajstra) Schmidt Ernö (Ernest Schmidt).

2. Pořadníky úřednictva poštovní a telegrafní správy ČSR v roč. 1921 s. 47 je uvedený Stanislav Kříž ako prednosta poštového úradu Uhrovec

Tamtiež: V roč. 1922 s. 12 je uvedený Stanislav Kříž, nar. 6.5.1897 ako poštmajster v XI hodnostnej triede v Uhrovci, slúžiaci od 17.7.1915

3. Věstník ministra pošt a telegrafů ČSR

V roč. 1922 č. 44 z 8.7.1922 s. 211 uvedený Stanislav Kříž ako poštmajster v Uhrovci bez zmeny hodnostnej triedy

4. Pořadníky úřednictva poštovní a telegrafní správy ČSR

V roč. 1924 uverejnený Ján Nižnánský ako poštmajster v Uhrovci

Tamtiež: V roč. 1926, 1927 a 1931 uvedený Ján Nižnánský ako poštmajster v Uhrovci

5. Tamtiež: V roč. 1936 je uvedený prednosta poštového úradu Uhrovec, poštový revident Václav Vaško

6. Věstník ministra pošt a telegrafů ČSR v č. 7 roč. 1934 z 27.2.1934 zväzda, že Václav Vaško bol ustanovený prednostom poštového úradu Uhrovec bez zmeny zaradenia v 7. platovej stupnici dopravných úradníkov ako poštový asistent

7. V kronike ZŠ v Uhrovci je uvedená Jozefína Neuschlová ako manželka vedúceho poštového úradu v Uhrovci. Manželia odišli 1.9.1940 do Lednických Rovní

8. V Ročenke slovenských poštárov v roč. 1942 s. 86 je uvedená Mária Lukáčová ako prednostka poštového úradu Uhrovec

9. Tamtiež: v roč. 1943 je uvedený Ingác Tuchscher, poštový akcesista nar. 24.7.1906 v Sološnici ako prednosti poštového úradu v Uhrovci

10. V poradníku úradníkov Slovenskej pošty a Poštovej sporiteľne je v roč. 1943 s. 63 uvedený ako poštový akcesista Tušer Ignác

11. V kronike ZŠ v Uhrovci je uvedená Nováková ako manželka vedúceho pošty v Uhrovci v roku 1946

12. Písomná správa o pošte v Uhrovci za obdobie rokov 1965-2001 vyhotovená 14.2.2007 bývalou vedúcou pošty v Uhrovci Vlastou Mitalovou

13. Písomná správa o pošte Kšinná bola spracovaná Jankou Mujgošovou administrátorkou pošty Kšinná v spolupráci s vedúcou pošty Sláviou Šebeňovou výpisom z obecnej kroniky

14. Písomná správa o pošte Žitná-Radiša bola vyhotovená vedúcou pošty Emíliou Drábikovou v zastúpení v spolupráci s vedúcou pošty Ľudmilou Zajacovou (1959-1997).

Pramene a literatúra:

1. Votoček, Emil. Popřevratová razítka 1918 - 1920

In: Monografie československých známek 16. díl, II. Sv. s.262

Praha: POFIS, 1982

2. Votoček, Emil. Československá poštovní razítka 1919-1939

In. Monografie československých známek 17. díl, II. Sv. s. 335

Praha: POFIS, 1988

3. Obert, Jozef – Tekel, Jozef – Varga, Alexander – Bartalský, Štefan.

Poštové pečiatky na území Slovenska 1752-1918

In: Monografia československých známok Díl XV.s.220-377

Bratislava:ZSF, 1994

4. Varga, Alexander. Prvé storočie organizovaného poštovníctva na Slovensku 1528-1624

In: Sborník Poštovního muzea s. 76-91. Praha:NADAS, 1982

Tamtiež 1983: Poštové zriadenie na Slovensku v rokoch 1600-1690 s. 79-99

Tamtiež 1938: Poštová doprava na území Slovenska po zániku tureckej moci v Uhorsku 1690-1790, s.76-89

Tamtiež 1986: Poštovníctvo na území Slovenska ako súčasť štátnej administratívy v Uhorsku v rokoch 1790-1867, s. 214-228

Tamtiež 1988: Poštové dejiny na území Slovenska v období dualizmu 1867-1918, s.92-111

5. Čtvrtník, Pavel. Cesta pošty dějinami, Praha: 1977, b.v.

6. Čtvrtník, Pavel – Galuška, Jan – Hánl, Jiří – Tošnerová, Patricia – Šamomil, Václav. Dějiny pošty v českých zemích

In: Studijní text 163 s. Praha: 2000, Česká pošta s.p.

7. Novotný, Ladislav – Preisler, Arnold. Pošta a poštové pečiatky na Slovensku do roku 1867, Bratislava: ZSF, 1973

8. Bér, Andor. Z histórie pošty na Slovensku

In: Filatelistické sešity, příloha Filatelie č. 22, Praha: 1979, SČSF, s. 176-178

9. Kolesár, Miloš. Poštová správa na Slovensku a pošta v dobe štátneho prevratu

In: Zlatá kniha Slovenska s. 176-178, Bratislava: 1929, b.v.

10. Nebeský, Václav. Československá příležitostná a propagační razítka 1919-1969, sešity 1-6, Brno: 1971, SČF

11. Korený, Jozef. Pošta v Trenčíne v kontexte vývoja pošty v Európe v poštovo-historických súvislostiach

In: Katalóg KfV poštových známok Laugaricio-98 s. 13-91

12. Korený, Jozef. Začiatky a rozvoj poštového spojenia a pošty v Bánovciach nad Bebravou

In: Bánovce nad Bebravou 1232-2002 s.419-424, Martin:2002, Osveta

13. A magyar korona országainak helysérnévtára 1892, 1898. 1907 kiadja A magyar királyi statisztikai hivatal

14. Márfai Árpád. A magyar megyék és postahivatalai, kézirat, fénymásolat, nem kiadott (rukopis, nevydané)

15. Fond Poštového múzea SP a.s. B. Bystrica

16. Písomné informácie poskytli

Michal Kiššimon, Slovenské filatelistické vedecké spoločenstvo, Harmanec

Ing. Mirko Bachratý, Bratislava

Vlasta Mihalová, Uhrovec

Janka Mujgošová, Kšinná

Emília Drábiková, Žitná-Radiša

Elena Beštová, Uhrovec

Dušan Hudec, Uhrovec

Andrea Adameková, Uhrovec

17. Černý, Jaroslav – Tvrдый, Ivan. Rekomandačné nálepky a slovenské pošty 1940-1985

In: Filatelistické state 17, ZSF Bratislava 1986

18. Tvrдый, Ivan. Historický vývoj názvov poštových služobní na Slovensku.

Hlohovec: 2004 (rukopis)